

dopisa mnenje ni občno, temuč le dopisnikovo, kojega jako kratek pogled ne pozna dobrot ožje zveze večjih važnih krajev, ter se boji, da bi na novi železnici kakega drugega človeka vidil, kakor samega sebe. — Njemu naj bo tudi resnica povedana, ako nje še ne vé, da ni blizo kraja, v katerem bi se toliko z židovi imelo opraviti, kakor v Šoštanju. Kaj bo pa potem? — Zatoraj zana-prej le mirno in varčno, da se nam vsem kaj ne pripeti; da bi še n. pr. dalj časa z našim „Steierwagrlnam“ mogli zadovoljni biti. Trkajmo rajši složno proseči vsi na pravem mestu — in če se nam sreča odpre, bomo lahko tudi složno zapeli; „Bliza se železna cesta, — nje se, dragi, veselim; — iz Mozirja v bližnji Šoštanj, — kakor ptiček poletim.“

 Denešnja 50. številka „Slovenskega Gospodarja“ bila je od c. k. okrajnega glavarja g. Seeder-ja zasežena in pograbljena zaradi nekega dopisa iz Ljutomera, v katerem je bil govor o tamošnjem c. k. okrajnem glavarju g. Premiersteinu.

Izpustivši nepovoljni sostavek umestimo tukaj sledeči dopis.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Zadnjič smo omenili, kako drage so postale naše ljudske šole že samo zavolj nevkretno uravnanega novega nadzorništva. Denes spregovorimo o gimnazijah, kojih imamo 3, namreč v Celoven, v Beljaku in pri št. Pavlu v labodski dolini. Prva je najdražja, ker zahteva na leto 23.411 fl., ravnatelj ima 1900 fl. plače in 175 fl. doklade in še 300 fl. doneska za stanovanje. Profesorji vlečejo po 1800, 1400 in 1200 fl. Belaška gimnazija potrebuje precej menje, namreč 9225 fl. Obedve nas tedaj stanete 35.154 fl. Za št. Pavlsko gimnazijo, kder č. oo. menihi benediktini učijo, pa država ničesar ne potroši, ta nas tedaj najmanj ali nič ne stane. Tudi celovska gimnazija nas ni stala ničesar, dokler so jo benediktini imeli. Razun tega je še vsako leto mnogo ubogih dijakov v samostanu dobivalo hrane, obleke in denarne podpore. Sedaj je vse drugače!

Naši 2 hranilnici sostavljate svoje letne račune. Zavolj tega bo celovska hranilnica od 13. dec. t. l. do 19. januarja 1876, belaška pa od 15. dec. do 10. januarja 1876 zaprta.

V Risah v G. ziljski dolini se je pretečeni teden vršila rešitva naturalnih davkov za tamošnjo župnijo. Ljudje pa ž njo niso nič kaj zadovoljni. Skoro vsak toži in pravi, da bi veliko lažje in rajše staro bernjo župniku dajal, kakor pa sedaj po 100 in 200 rešnine plačal.

Na Obirju ima g. Poganc, po domače Miklave, veliko pristavo, kder je marljivi mož pred par leti začel umno sirarstvo. Pravijo, da podvzetje že veselo napreduje in veliko dobička vrže. Je posnemanja vredno!

Nova steza črez Predselnik v Obirskem je stala 9000 fl., se pa ni tako dobro napravila, kakor bi bilo pri tolikih stroških pričakovati. Bodo jo pa morali tem boljše popravljati.

Od Pesnice. (Odgovor na poslano v „Marb. Ztg. št. 134). Nekega dneva je bil volk pri kralju zverin, levu, zatožen, da je edino ovco nekemu siromaku raztrgal. Zato na odgovor poklican, pride pred leva. Tožba se mu naznani. Kedar jo volk sliši, začne kričati: „to je laž, obrekovanje“, akoravno še mu je kost v goltu tičala in je žrelo imel krvavo. Te besede volka niso opravičile, ampak bil je obsojen, in medved je dobil povelje, ga raztrgati. Z enakimi besedami zagovarja g. Kassesuig, zdravnik pri Pesnici — takov je podpis — „padarja z zelenimi bruškami“. Ali to nič ne dokaže, zato dopisnik ostane pri tem, kar je takrat pisal.

Gledé drugega dopisa v slov. Gosp. pa se tožite sami, da niste šli k bolniku, kedar ste bili poklicani. Sodite sedaj sami: kaj bi Vi rekli, ako bi bili nevarno boleni in bi poslali po zdravnika, ta pa bi rekel: „ne morem zdaj iti, ker moram poprej za srenjo N. zapisnik napraviti“ — ali če bi, kedar je bolniku zelo sila, zdravnik kričal: ne grem, ker je poprej drugi vračil? Le sodite sami!

Ako zdravnika, kateri je navadno bolnika vračil, ni doma, ali pa oddaljen, se pokliče v sili bližnji, da bolniku vsaj začasno pomaga, kakor vé in zna. Čuda se mi zdi, kako zamorete enako pisati!

Za zdaj pa še pristavim, da se zelo motite, ako mislite koga z ovakimi poslanimi v „Marb. Ztg.“ postrašiti. To vsakega tako malo ustraši, kakor vrano „ded v kuruzi“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zaradi goljufige zatoženi Brandstetter je poslanstvo za mesta Maribor, Ptuj, itd. odložil 27. nov. in že se glasijo nasledniki: znani prusak in lutovec Reuter, potem dr. Duhač in pa dvorni svetovalec baron Gödl. Kedar Brandstetter odloži poslanstvo v deželni zbor štajerski, kamor so ga kmetski nemškutarji volili, se boče neki oglasiti za kandidata znani „baverski kmet.“ No, tega nam je še freba! — Zaželjena sloga med Staro- in Mladoslovenci v Gorici in Primorskem je že toliko, kakor na suhem. — Na Českem in Moravskem pošiljajo zaporedom prošnje do državnega zbora za večjo colnino na tuje blago. — V Gradcu se je začela grozno velika pravda zoper nevernika Taušinskega, bivšega profesorja v Mariboru in potem voditelja nezadovoljnih delav-

cev. Tožen je na veleizdajstvo. — Razve ministra Lasserja mislijo neki še 3 odstopiti, le Stremajer se trdno drži. Razprava o proračunu za l. 1876 se je na Dunaju začela. Vpisanih je mnogo govornikov, med njimi tudi naš g. Herman. Ministrom se očita, da niso dobro računili in da ne bode zmanjkalo na leto 30, ampak 61 milijonov. Štajerski poslanci so zahtevali železnico iz Hartberga v Radgono, Ormuž in Novi. Vojni minister jih podpira.

Te dni so dokončali zlivanje 100 novih Uhačijevih kanonov. Morebiti jih bomo skoraj upotreabili. —

Vnanje države. Ruskega cesarja obiskat je je naš nadvojvoda Albreht odpotoval. Pravijo, da to veliko pomeni. Pruski liberalci so se Bismarka že navolili in se bojijo, da zviti mož kedaj z njimi ne dela tako, kakor sedaj s Katoličani. Grki so 2 ministra na tožno klop posadili, ker sta škofjske sedeže za visoke denarje prodavala in sicer za svoj žep.

V Hercegovu je junaški Peko Pavlovič Turke na potu nenadno prejel, jih več 100 pobil, 300 pušek pobral in 800 glav živine vzel. Vojvoda Ljubibratič je ranjen in je odšel v Dubrovnik.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVIII.

Naša pot dalje je bila na eskvilinski hrib, kjer stoji mnogoznana bazilika Marije snežne ali Marija večja — S. Maria Maggiore — ker je med vsemi 80 Marijinimi cerkvami v Rimu največja in morebiti tudi najstarejša med vsemi na svetu. — Imenuje se Marija snežna — S. Maria ad nives — od sledeče prigodbe. Sred 4. stoletja ob času papeža Liberija sta v Rimu živela 2 pobožna zakonska v obilnem premoženju; bila sta brez otrok. Sklenila sta tedaj Marijo za dedičino svojih zakladov postaviti; le kako bi se to najlepše zgodilo, nista vedela. Obrneta se v molitvi do Marije in jo prosita, da jima svojo željo razodene. V spanju je bilo obema, pa tudi papežu naznanjeno, naj na mestu, kjer bo v jutru sneg ležal, cerkev postavita. V jutru 5. avgusta v največji vročini je res bil s snegom *) pokrit prostor, kjer zdaj krasna bazilika Marijino slavo oznanjuje. Vsako leto se 5. avgusta slovesno obhaja praznik Marije snežne, in na spomin mične dogodbe med božjo službo iz višine na glave pobožnih sipljejo bele cvetlice, katere kakor kepice snega po cerkvi rahlo padajo.

Pred cerkvo na visokem stebru stoji krasna Marijina podoba; steber je iz nekega paganskega tempelna.

Po širokih stopnicah smo stopili v predsveetišče, ki je na stebre naslonjeno; vrh njega je lični mostovž, iz katerega papež na praznik Marije

vnebovzetja slovesno apostolski blagoslov delijo. Na desno so zadidane sv. dveri. Znotranji del je poln krasote in blišča, ki človeka presune, kader vstopi. Srce res čuti, da je na svetem prostoru. Obok zalšajo mozajik — slike iz Marijinega življenja. Cerkev je razdeljena v 3 ladje, ktere močni stebri iz belega marmorja nosijo.

Ferdinand, kralj španski, je prvo zlato, ki ga je iz Amerike dobil, za pozlačenje oboka podaril. Štirje stebri iz porfirja, okinčani s pozlačenim listjem nosijo baldahin, pod katerim stoji papežev altar. V raki iz porfirja, ki je pod altarcem, je neki počivalo truplo pobožnega patricija Janeza, ki je ustavnik ove cerkve; zdaj je v njej shranjeno nekoliko od trupla sv. apostola Matije in več drugih svetnikov. Pred papeževim altarcem je konfesijon; tla so s krasnim marmorjem pokrita; svetijo se, kakor zrcalo, in ravno tukaj so si sedanji papež Pij IX. svoj grob izbrali; tam želijo počivati; grob je z marmornato ploščo pokrit in se da dobro spoznati. Za altarcem v konfesijonu se shranjuje zaklad ove cerkve, in sicer: 5 desek, od betlehemskih jaslje s trohico sena, na katero je bilo nebeško dete položeno, v glažovnatih omarici, okovani s čistim zlatom in srebrom. Na večer 23. grudna vsako leto se za očitno počaščenje vernikom izpostavi in ostane izpostavljeno 24. in 25. Na desno od konfesijona leži zala kapela sikstinska; ime je dobila od Siksta V., ki jo je postavil. Oko se ne more dovolj nagledati krasnega tabernakelna za presv. Reš. Telo. Nosijo ga podobne angelov. V tej kapeli počivlje truplo sv. Jeronima in nektera trupla nedolžnih otrok, od Heroda pri Betlehemu pomorjenih. Na levo je borghesijanska ali pavlinska kapela, katero je Pavl V. iz roda Borghesov postavil; v njej nad altarcem se čuva obče znana čudovita slika Marije, katero je po sporočilu nabarval sv. Luka. Ob času sv. Gregorja Velikega l. 590 v strašnem pomoru so jo v pokorivni procesiji po mestu nosili; enako tudi l. 1837. zavoljo hude kolere, in 1860. zavoljo krvave vojske. Slika je navadno zakrita. Zunanjo cerkev kinči po laški šegi izdelan, nenavadno špičast zvonik in 2 široki kupli.

(Nastavek prib.)

Prečastiti in blagorodni gospod

Martin Strajnsak,

dekan in nadžupnik v Hočah!

1. decembra se je po mnogo stoletjih posvečena zveza podpisanih župnij s prečastito Hočko dekanijo sicer razvezala; pa naša udanost, spoštovanje in ljubezen do svoje matere, preslavne dekanije v Hočah, in posebej do Vas, prečastiti in preljubljeni gospod dekan in nadžupnik! ostane nerazrušljiva. Bog Vas živi!

Župnijsko predstojništvo Matere Božje v Rušah, Device Marije v Puščavi, sv. Lovrenca pri Koroški železnici, in sv. Jakoba v Lembahu.

*) V Rimu sneži redkokrat in sneg nikoli ne obleži.